

Yr hanner tymor hwn: Sgiliau, Gwybodaeth a Dealltwriaeth i'w datblygu:

- **Sgiliau (bydd y myfyrwyr YN GALLU erbyn diwedd y Rhaglen Ddysgu):** ar sail sgiliau ym maes microsgopeg golau, arsylwi a lluniadu gwyddonol a dehongli micrograffau electronau; defnyddio sail technegau ymchwiliol, gan ddefnyddio cyfarpar priodol i gofnodi mesuriadau meintiol, gan gynnwys màs a hyd, wrth ddarganfod potensial dŵr.
- **Gwybodaeth (bydd y myfyrwyr YN GWYBOD erbyn diwedd y Rhaglen Ddysgu):** Mae pob organeb wedi'i ffurfio o gelloedd. Mae'r ddamcaniaeth celloedd yn gysyniad uno mewn bioleg. Mae'r ddamcaniaeth yn nodi bod celloedd newydd yn cael eu ffurfio o gelloedd eraill sy'n bodoli'n barod, a bod y gell yn uned hanfodol o adeiledd, swyddogaeth a threfniadaeth pob organeb fyw; Mae cellbilenni'n hanfodol wrth reoli symudiad sylweddau i mewn ac allan o'r gell. Maent yn hanfodol hefyd wrth adnabod celloedd.
- **Dealltwriaeth (bydd y myfyrwyr YN DANGOS EU DEALLTWRIAETH erbyn diwedd y Rhaglen Ddysgu):** o uwchadeiledd celloedd; gan ddefnyddio damcaniaethau, modelau a syniadau i ddatblygu esboniadau gwyddonol i ddeall strwythur y model mosaig hylifol o'r bilen blasmaidd.

Geiriau/Termau Allweddol:
 Cellbilen, cellfur, cytoplasm, cytosol, organyn, organyn golgi, reticwlwm endoplasmig, (garw a llyfn), cnewyllyn, cnewyllan, amlen cnewyllol, mandwll cnewyllol, lysosome.
 Fesigl, model mosaig hylifol tylediad, trylediad cynorthwyedig ecsocytosis, endocytosis osmosis, potential dwr

RhDd 1 – Deilliannau Dysgu Wythnos 1 a 2:

TESTUN 1.1 : Adeiledd a threfniadaeth celloedd

- Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio adeiledd a swyddogaeth y canlynol: mitochondria; reticwlwm endoplasmig (garw a llyfn); ribosomau; organigyn Golgi; lysosomau; centriolau; cloroplastau; gwagolynnau; cnewyllyn; cromatin; amlen gnewyllol; cnewyllan; plasmodesmata
- Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio swyddogaeth y canlynol: mitochondria; reticwlwm endoplasmig (garw a llyfn); ribosomau; organigyn Golgi; lysosomau; centriolau; cloroplastau; gwagolynnau; cnewyllyn; cromatin; amlen gnewyllol; cnewyllan; plasmodesmata
- Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio adeiledd celloedd procaryotig a firsau
- Bydd y myfyrwyr yn gallu trafod lefelau trefniadaeth gan gynnwys cydgasglu celloedd i ffurfio meinweoedd, meinweoedd i ffurfio organau ac organau i ffurfio systemau organau a hefyd edrych ar amrywiaeth o sleidiau wedi'u paratoi yn dangos enghreifftiau o epithelia, meinwe cyhyrau a meinwe gyswllt.
- Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio damcaniaeth celloedd a'r hyn sy'n debyg ac yn wahanol yn adeiledd celloedd ewcaryotau (anifail a phlanhigyn) a phrocaryotau a firsau, gan gynnwys edrych ar amrywiaeth o ficrograffau electronau o gelloedd procaryot ac ewcaryot er mwyn dangos adeiledd

Meini Prawf Llwyddiant:

Bydd y myfyrwyr yn dangos eu dealltwriaeth drwy gwblhau cwestiynau arholiadau am gelloedd procaryot ac ewcaryot

Bydd y myfyrwyr yn dangos eu dealltwriaeth drwy gwblhau cwestiynau arholiadau ar hylifedd a athreddedd y cellbilen

Bydd y myfyrwyr yn dangos eu dealltwriaeth drwy gwblhau cwestiynau arholiad ar adeiledd a threfniadaeth celloedd

Gwaith Cartref RhDd 1

Paratoi ar gyfer y wers nesaf

Darllen yr adran berthnasol yn eich Gwerslyfr Bioleg Safon Uwch er mwyn datblygu eich sgiliau, gwybodaeth a'ch dealltwriaeth

Adolygu adeiledd celloedd mewn paratoad ar gyfer ACD1

RhDd 1 – Deilliannau Dysgu Wythnos 3 a 4:

Bydd y myfyrwyr yn gallu cymhwyso a dangos gwybodaeth a sgiliau newydd mewn asesiad ACD1

- Bydd y myfyrwyr yn gallu Graddnodi microsgop golau ar bŵer isel ac uchel, gan gynnwys cyfrifo maint gwirioneddol ffurfiad a chwyddhad ffurfiad mewn lluniad
- Paratoi sleid o gelloedd byw e.e. nionyn/winwnsyn/ rhiwbob/ Amoeba a chreu lluniad gwyddonol o'r sleid gan gynnwys cyfrifo maint gwirioneddol a chwyddhad y lluniad

TESTUN 1.3 Cludiant ar draws y cellbilen

- Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio brif gydrannau'r bilen blasmaidd.

ACD

Marc

Meini Prawf Llwyddiant:

ACD1 (10 marc)

Bydd y myfyrwyr yn dangos eu dealltwriaeth drwy gwblhau cwestiynau arholiad ar chwyddhad.

Bydd y myfyrwyr yn dangos eu dealltwriaeth drwy gwblhau cwestiynau arholiad ar strwythur cellbilen

Gwaith Cartref RhDd 1

Gwaith Cartref
Bydd y myfyrwyr yn cwblhau cwestiynau ar chwyddhad

Paratoi ar gyfer y wers nesaf

Darllen yr adran berthnasol yn eich Gwerslyfr Bioleg Safon Uwch er mwyn datblygu eich sgiliau, gwybodaeth a'ch dealltwriaeth.

<ul style="list-style-type: none"> • Bydd y myfyrwyr yn gallu deall y model mosaig hylifol • Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio'r ffactorau sy'n effeithio ar athreiddedd y bilen blasmaidd • Bydd y myfyrwyr yn gallu ymchwilio ffactorau sy'n effeithio athreiddedd cellbilenni gan ddefnyddio betys 			
<p>RhDd 1 – Deilliannau Dysgu Wythnos 5 a 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio y mecanweithiau cludo canlynol: Trylediad trylediad cynorthwyedig cludiant actif • Bydd y myfyrwyr yn gallu egluro ffactorau sy'n effeithio ar gyfradd: Trylediad trylediad cynorthwyedig cludiant actif (yn cynwys y dylanwad cyanid) • Bydd y myfyrwyr yn gallu disgrifio osmosis a photensial dŵr <p>Bydd y Myfyrwyr yn ymchwilio l mewn effaith Osmosis</p> <p>Bydd y myfyrwyr yn cymhwyso ac yn dangos gwybodaeth a sgiliau newydd mewn arholiad diwedd uned.</p> <p>(CRYNODOL yn seiliedig ar gwestiynau 4 a 6 marc)</p>	<p style="text-align: center;"> <div style="border: 2px solid blue; padding: 5px; display: inline-block; margin: 5px;">AC</div> <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block; margin: 5px;">Marc</div> <div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block; margin: 5px;">Gradd</div> </p>	<p>Meini Prawf Llwyddiant:</p> <p>Bydd y myfyrwyr yn dangos eu dealltwriaeth drwy gwblhau cwestiynau arholiad ar cludiant ar draws y cellbilenn</p> <p>Asesiad Crynodol</p>	<p>Gwaith Cartref RhDd 1</p> <p>Adolygu mewn paratoad ar gyfer yr AC</p>
<p>RhDd 1 - Deilliannau Dysgu Wythnos 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bydd disgrifio mecanwaith swmpcludo: <ul style="list-style-type: none"> ○ Endocytosis (ffagocytosis & pinocytosis) ○ Ecsocytosis (secretu) 		<p>Meini Prawf Llwyddiant</p> <p>Bydd y myfyrwyr yn cwblhau cwestiynnau ar ar cludiant ar draws y cellbilenn</p>	<p>Gwaith Cartref RhDd 1</p> <p>Paratoi ar gyfer y wers nesaf</p> <p>Darllen yr adran berthnasol yn eich Gwerslyfr Bioleg Safon Uwch er mwyn datblygu eich sgiliau, gwybodaeth a'ch dealltwriaeth.</p>